

הצב בעל-הירושה

נעם — ובית-המישפט

נתבקש להחליט

מה דינו של הכסף

היא פינקה אותו שנים רבות, כאילו היה בנה היחיד. הם גרו יחד בדירה בש"דירות קרן-קיימת (היום בג'וריון) 81 בתל-אביב. פעמים רבות סיפרה למכריה כי רשמה את הצב החמוד שלה בצוואה שהכינה מראש. אצל עורר-דין, איש לא האמין שהיא מדברת ברצינות, אך היא באמת עשתה זאת.

היא נפטרה, בסוף השנה שעברה, ובית-המישפט המחוזי בתל-אביב אישר את

הצב

איפה הירושה?

צוואת המנוחה אלה דימטרולד, ומינה את עורך-הדין ליפשיץ כמנהל העיזבון. מייך פנה מנהל-העיזבון לבית-המישפט, בבקשה למתן הוראות. הבעייה שהתעוררה, היתה חסרת-תקדים.

הסביר מנהל-העיזבון בבקשתו לבית-המישפט: "על-פי צוואת המנוחה הנ"ל, ציוותה הורשיה המנוחה שני אחוים מה"צוואה לאגודת צעיר-בעלי-חיים בתל-אביב, בתנאי כי תקבל על עצמה ותתחייב לקבל לידה ולטיפולה את הצב שהיה מצוי בדירת המנוחה, לכלכל אותו ולטפל בו כל עוד יהיה בחיים."

"עם פטירת המנוחה שיחררה עורתי הית את הצב, בטרם היה סיפק בידי מנהל-העיזבון לבדוק אם הצב האמור מצוי או איננו מצוי בדירת המנוחה.

"מאחר שהצב איננו עוד בנמצא, מת"בקש בבית-המישפט להחליט האם זכאית או איננה זכאית אגודת צעיר-בעלי-חיים לנחול שני אחוים מעזבון המנוחה, ולתת הוראות מתאימות למנהל-העיזבון."

המאבק המישפטי בסוגייה זו עלול לה"יות סוער. עורך-הדין אביגדור פלדמן, ממשרד עורך-הדין אמנון זכרונ, קיבל על עצמו לייצג את אגודת צעיר-בעלי-חיים, וכמוכן גם את האינטרסים של הצב.

לא ברור עדיין מה תהיה תגובתו של מנהל-העיזבון אם וכאשר יחזור הצב לדי"רת המנוחה. הוא עלול להיקרא לבית-המישפט, ולעמוד בחקירה נגדית, כדי לה"כח שצב זה הוא אכן בן-טיפוחיה של בעלת הצוואה.

להחזיר מתים - כן!

להחזיר שבויים - לא!

7 פני כחודש ימים שיגע הרב הראשי שלמה גורן את המדינה כולה בפרשת פיגועי החללים במלחמת יום-הכיפורים. במלחמתו הפרטית נגד יורשו בתפקיד, הרב הצבאי הראשי של צה"ל האלוף מרדכי פירון, טען גורן, בין שאר האשמות השואו שלו, כי תחת פיקודו של פירון נתנה הרבנות הצבאית של צה"ל הוראה שלא לסגור גופות חללים בשבתות. היתה זו האשמה זדונית ומרושעת.

עתה מסתבר, כי מאחרי הרישעות הסתתרה גם צביעות. אותו הרב גורן, שפיברק שערווייה מדומה וע"ך הצגה של חזקנות מכך שגופות חללים לא פונו משרדה-הקרב בשבת, אחראי בעצמו לשערווייה גרו"ך זה עוד יותר. היה זה הוא שכתום מילחמת ששת-הימים, בעת שניהן כרב הראשי של צה"ל, נתן ה"ך ראה מזעזעת פייכמה מוז שניסה לטפול על יורשיו: הוא הורה שלא להחזיר שבויים, שנמקו בשבי ה"מצרי, ביובי-השבת, כדי לא לחלל, חסידחליקה, את קרושת יום-המנוחה.

האשמה מפורשת על כך הושמעה מפי אחד השבויים שהיה אז בשבי המצרי. זאב בנייוסף, כיום בן 28, יליד קיבוץ עין-גב,

הרב האלוף 1967

רק לא בשבת

הצבונע הידוע

הרב גורן הורה להמשיך להחזיק שבויים ישראליים בשבי

המצרי יום נוסף, כי קדושת השבת היתה חשובה בעיניו יותר

כבעלת שילטון בלתי-יציב, ולא כל מה שנעשה שם הוא תמיד במיטגרת ההיגיון והשכל הישר.

"המדינה וצה"ל היו חייבים לקבל, גם ביום השבת, בורעות פתוחות, שבוי נוסף — ולא לדחותו ביום אחד.

"פשוטו כמשמעו: דחו את שיבתנו ביום אחד, והרבה מאוד יכוד היה לקרות ודהתרחש במשך עש"ר יום-וארבע שעות הדחייה. נכנעו אצלנו לדרישה של גור דתי רישמי. צבא, שידע לגלות את מיטב היחס והטיפול המסור ביותר לשבויים, לא היה מסוגל ל"התמודד עם בעייה זו.

"מי היה נושא באחריות לגורלנו ולגורל מישפחותינו, אילו בשבת האחרונה לשיבתנו בשבי היו המצרים חוזרים בהם מהס"כמתם להשלים את המיבצע?

"ואולי חמור לא פחות: לאחר שידענו כוונתו ע"ך העניין, נתבקשנו בצורה עדינה על-ידי הרב הראשי לצה"ל, לא להפוך את העניין לשערווייה, דרג שהותו של הרב בחו"ל באותו זמן.

"נענינו או לבקשה, ועד היום אינני משוכנע ששתיקתנו והיענותנו לבקשתו של הרב הראשי לצה"ל היו הצעד הנכון והנכון.

"אני חושב כי היינו חייבים לפחות להביא זאת לפירסום, ולתת לכך פומבי. עברנו על כך בשתיקה והעניין, למעשה, נשכח."

על הראש בוער הכובע

7 ד כאן עדותו של איש-הצפרדע שישב, למעשה, יום אחד נוסף בשבי המצרי, רק משום שהרב גורן ספק כי אין להחזיר שבויים ישראליים חשבי ביום השבת. גילוי זה, שהושק בשעתו לפי בקשת הרב גורן עצמו, פורסם כבדרך-אגב, באקראי, באחד הקטעים בספרו של בנייוסף. השערווייה לא זכתה מעולם לכיסוי נרחב ולחקירה הולמת.

בזכות השתקה זו יכול היה הרב גורן, מאוחר יותר, להאשים את יורשיו ברבנות הצבאית ככך שדחו את פיגועי החללים בשל קדושת השבת, מבלי לתת את דעתו על כך שבצעם על ראש הרב בוער הכובע. נוכח גילויי של בנייוסף מצטיירת האשמתו של הרב גורן כשאי הצביעות: האיש שדאג, כביכול, למתים בשבת, לא דאג לחיים בשבת.

ניתן רק לציין שעם השתקנותו של הרב גורן מכס הרבנות הצבאית הראשית, הסתלקה גם הה"ך ראה הבכתיא-אנשית שנתן ביחס לשבויים.

כאשר הגיעה שעת חילופי שבויי מלחמת יום-הכיפורים נהג הרב הראשי לצה"ל, מרדכי פירון, בניגוד לדרכו של הרב גורן במלחמת ששת-הימים, הוא נתן היתר לאפשר את החזרת הר שבויים הישראליים גם בשבת.

היה במלחמת ששת הימים איש חיליהים, ששירת ביחידת המת"נדבים המובחרת של הקומנדו הימי. ב-5 ביוני 1967, היום הראי שון למלחמת ששת-הימים, יצאו זאב בנייוסף וחבריו בצוללת של חיליהים, כדי לטפוט על גמל אלכסנדריה שבמצרים ולחבל במיתקני הצי המצרי שם.

זאב וחבריו הצליחו לשהות בתוך הגמל כשעתיים וחצי, לחבל בשתי ספינות שירותים. הם ניסו לחזור בשחייה לכיוון שבו היתה הצוללת אמורה להמתין להם, טעו כנראה במיקום, והצוללת חזרה לבסיסה מבלי שתאספם. הם חזרו בשחייה לחוף, שם התגלו ונלקחו בשבי.

תישעה שבויים — חמישה אנשי חיליהים וארבעה טייסים, נפלו בשבי המצרי במלחמת ששת-הימים. הם הוחזקו בשבי קרוב לשמונה חודשים, עד שהושג הסכם חילופי-השבויים בין ישראל ומצרים.

אולם אז, כשהגיעה שעת השיחרור, חל לפתע עיכוב בלתי-צפוי. על סיבות העיכוב ועל מה שאירע סביבו סיפר זאב בנייוסף בספר שהוציא לאור לאחרונה. הנושא את השם קומנדו באלכסנדריה.

רק לא בשבת

7 תב איש-הצפרדע הישראלי בספרו: "ספ"י חים שונים בעיקבות השבי והשיחרור נראים לי היום נטולי-חשיבות. היו פגישות שטבעו בי רושם עמוק, לתקופות ארוכות ביותר. אבל תופעה אחת ראוי לספר בה בפומבי. היא השאירה בפינו הרבה יותר מאשר טעם מר.

"העובדה נתגלתה לי רק ימים מיספר אחרי שובי. "עוד כטרם התחילו בהחזרתנו הפ"י ס"ת דארץ, הובעה דרישה על-ידי הרב"נות הצבאית, כי במידה שמיכצע החל"פת השבויים יימשך ימים מספר, אין הם מאשרים החזרת שבויים ישראליים בשבת. כי עברית מדוברת: מחלופים שבויים רק בימי-חול. כשום אופן לא בשבת.

"עמדת הרבנות הוצגה בארץ כשבוע עד שבועיים לפני ההחזרה. היתה, איפוא, שהות מספיקה להתוכנן ולא להסכים לדרישה זו. היו די דרכים להיום, מומיה' כזו.

"הראשון מאיתנו שהתוור היה גדי. אחריכך — כמה ימים הפסקה. ושוב החלה ההחזרה, לפי הסדר הבא: גלעד ומנור ביום חמישי, ביום שישי הוחזר אמליה. בשבת לא הוחזר איש. ביום הראשון הוחזרו ארצת אילן ויאק. ביום שני הוחזרה אני, ובשלישי, האחרונים שבינינו: יאיר ודני ברעם.

"אין מילים שיכולות לבטא את הכעס שהרגשתי כאשר נודעו לי פרטים אלה. בלי להיכנס כלל למונחים של כפייה דתית — הכרה היה לסוג מקרה כזה בקטיגוריה של, פיקוח נפש דוחה שבת' במיוחד כשמדובר במדינה כמו מצרים, המוכרה לנו

איש-הצפרדע בנייוסף

"השתיקו אותנו"